

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in praznike. — Inserati do 80 pett vrat a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati pett vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno in Jugoslaviji Din 12, na inozemstvo Din 25. — Rokopis se ne vredi.

URDNIŠTVO IN UREDNIŠTVO
LJUBLJANA, Kardinalova ulica 5, telefon 5-21-22, 5-21-23 in 5-21-24

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 8, NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon 5-26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon 5-65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon 5-190 — JESENICE: Ob koledvorju 101; Poštna hranilnica v Ljubljani 5, 10.351

V napetem pričakovanju vse mednarodne javnosti:

Danes bo spregovoril kancelar Hitler

Drevi bo imel Hitler na zaključnem zasedanju u kongresa narodno socialistične stranke v Nürnbergu zaključni govor, v katerem bo, kakor pričak ujejo, zavzel stališče do sudetske nemškega problema

LONDON, 12. sept. br. Drevi ob 19. bo imel nemški kancelar Hitler svoj zaključni govor na nürnbergskem kongresu, v katerem bo obravnaval zunanjost politiko Nemčije in zavez, kakor se pričakuje, stališče do češkoslovaškega odnosno sudetsko-nemškega problema. Po poročilih iz Nürnbergra drže vsebino Hitlerjevega govorja, ki je že sestavljen, v strogi tajnosti in vedo za njeno le najožji zaupnik nemškega kancelarja. Znano je, da je Hitler vse zadnje dni posvetil sestavljanju tega govorja in je imel v zvezi s tem številna posvetovanja s svojimi najožji sodelavci. Zaradi tega so bili tudi ostali njegovi vsakodnevni govorji zelo kratki in v zunanjopolitičnem pogledu brez pomembnosti.

Zadnje dni je imel Hitler številne seanske s Henleinom in zunanjim ministrom Ribbentropom, ki ga je sproti obveščal o svojih razgovorih s posameznimi diplomati, zlasti pa s sporocilj angloškega poslanika Hendersona. Kakor se je sinčič zatrjeval v dobro poučenih diploma skih krogih, je kancelar Hitler popolnoma točno poučen o stališču Angri glede Češkoslovaške, četudi angloški poslanik Henderson ni imel z njim še nobenega sestanka.

Po govoru, ki ga je imel češkoslovaški predstavnik dr. Beneš preteklo soboto in v katerem je znova dokazal spravljivost in miroljubnost češkoslovaške republike in po objavi predlogov češkoslovaške vlade glede ureditve vrodnostnega problema v Češkoslovaški republiki je sedaj vrsta na kancelarju Hitlerju, da točno in jasno obrazloži.

stališče Nemčije. Od tega stališča je sedaj odvisen ves nadaljnji razvoj mednarodnega položaja.

Po informacijah, ki jih ni mogoče kontrolirati, namerava Hitler v svojem govoru postaviti docela novo teorijo. Po tej teoriji malo narodi in male države sploh ne bi smeale voditi svoje politike, marveč bi se morale naslanjati na svoje velike sosedne in voditi politiko, ki bi bila tako v gospodarskem, kakor v političnem pogledu skladna s politiko njihovih velikih sosedov. Zato bi se morala tudi Češkoslovaška odreči vsem svojim zaveznanstvom, zlasti zaveznanstvu z Rusijo in Francijo ter se nasloniti na Nemčijo. Kar se tiče problema sudetskih Nemcev, bo baje Hitler predlagal plebiscit, ki naj odloča o pripadnosti sudetsko-nemških pokrajin, ki naj se, ako je prebivalstvo pri plebiscitu izjavlja za to, priključijo Nemčiji. Plebiscit naj bi se izvedel pod kontrolo Nemčije kot sosedne velesile ali pa pod mednarodno kontrolo.

Težko je reči, v koliko so te informacije, ki so prispele v London, točne. Vsekakor pa v londonskih krogih že sedaj naglašajo, da bi bilo tako stališče absolutno nesprejemljivo ne samo za Češkoslovaško, marveč tudi za Anglijo, Francijo in vse druge države, ker bi pomenilo to ne samo razbitje češkoslovaške republike, marveč tudi okrnitev samostojnosti in neodvisnosti vseh drugih manjših držav. Spričo takih vesti pričakuje vsa mednarodna politična javnost z največjo napetostjo nocojšnje izjave kancelarja Hitlerja, ki morajo napraviti konec dosedanjih negotovosti.

Henleinovci zahtevajo plebiscit Demonstracije pred lordom Runcimanom

PRAGA, 12. sept. br. Lord Runciman je prebil svoj tedenski oddih v Petrovgradu pri Karlovinem Varibah na posetovem grofa Czernya, znanege pristaši Henleina. Včeraj popoldne so henleinovci izkoristili to prilikom in priredili spričo angloškega posredovalca demonstracijo, ki naj počake pravo razpoloženje sudetskonemških množic. Pred gradom se je zbrala več tisočglasova množica pod vodstvom sudetskonemškega poslanca Wolnerja. Ta je imel na lorda Runcimana nagovor, v katerem ga je prosil, naj stori vse, da se »napravi konec trpljenju sudetskih Nemcev in pravčno resijo njihove zahteve. Lord Runciman je tolmaču izjavil, da bo proučil vse gradivo, ki mu ga je predložilo vodstvo sudetsko nemške stranke, naj pa upoštevajo, da on tudi ni vsegamogoven. Medtem, ko se je lord Runciman v gradu razgovarjal z nemško delegacijo, je začela množica demonstrirati in vzlikati: Zahtevamo pravico samoodločbe! Hočemo plebiscit! Dajte nam priliko, da sami odločamo! Nato so začeli prepevati nemško diržavno himno »Deutschland über alles« in hitlerjevko himno »Horst-Wesel Lied«. Vmes so prirejali tudi ovacije lordu Runc-

cianu. Lord Runciman je naprosil poslanca Wolnerja, naj pozove množico k razidu. Poslanec Wolner je spročil množico, da ji lord Runciman izreka zahvalo za ovacije, ter da upa, da bo premotil prepričaj, ki deli sudetske Nemce in Čehoslovake. Množica je sprejela te besede zvezna z vzklikom: Dajte nam plebiscit! Nasledje je lord Runciman sam stopil na balkon ter spregovoril v angleškem jeziku par besed, ki jih je prevedel grof Czerny takole: Moji dragi nemški možje in žene! Vi živite tukaj v eni najlepši deli sveta. Naj da Bog te deželi mir! Množica je še dolgo potem demonstrirala pred gradom, prepevala nemško himno in zahtevala plebiscit. Šele pozno včeraj se je na poziv svojih voditeljev razšla.

Izzivanje sudetskih Nemcev

Praga, 12. septembra, AA. CTK: V soboto so se pripravili številni incidenti v krajinah, kjer žive pomešane narodnosti. Sopadi so vse splošnega značaja. Tuji, posebno pa angleški tisk občutljuje, da so Nemci izvrali te spopade, dasi so dosedaj povsod pokazali veliko disciplino.

Danes je odločilen dan Istočasne seje vlade v Parizu in Londonu — Nova izjava Chamberlaina

London, 12. sept. br. Včeraj ves dan so se nadaljevale posvetovanja angleških ministrov in diplomatom. Na eni strani so bile konference v zunanjem ministrstvu, na drugi strani pa v ministrskem predsedstvu. Od 12. do 17. je bila zoper seja odjega kabineta, ki so se je udeležili vsi v Londonu navzoči člani vlade. Deset minut pozneje so se nadaljevale konference v ministrskem predsedstvu do pozno v noč.

Izredno pozornost je združilo dejstvo, da je ministrski predsednik v nedelje zoper sprejel novinarje in jim dal izjavo. Že desetletje se ni zgodilo, da bi ministrski predsednik v nedelje sprejel novinarje. V svoji izjavi je Chamberlain poučaril, da pričakuje angleška vlada sedaj izjavo kancelarja Hitlerja. Izrazil je upanje, da bo Hitler razumel resnost položaja in ne bo storil nikesar, kar bi moglo napetost še pogosteti. Kar se tiče stališča Anglije, je poučaril, da je to stališče jasno. Anglija hoče mir in se bo zoperstavil skupno s Francijo in drugimi miroljubnimi državami v vsakemu napadu. Svojo izjavo je končal z ugotovitvijo, da bodo dane, v ponedeljek padle izredno važne odločitve.

Kar se tiče posvetovanj angleške vlade, je jasno, da so se vse konference in posveti zadnjih dni nanašale na to, da se Anglija pripravi za vsak primer. Iz dobor poučenega vira se doznaava, da bo Anglia v kritičnem trenutku odredila mobilizacijo svoje velike mornarice, da ne ta nadleži neizvra-

da je res, da je položaj resen, vendar pa so brez podlage vesti, ki pravijo, da se spore ne more biti uređeni mirnim potom.

Permanentna posvetovanja v Parizu

PRAGA, 12. sept. e. Vse kaže, da so v Parizu in Londonu včerajno nedorjevanje mednarodne politike, ki bi bila zaradi tega, ker so bile običajno vse včerajne nemške odločitve sklenjene ob vobatah ali nedeljah, v času, ko ni bilo ne francoskih, niti angleških ministrov v prestolnicah. Zato so v nedelje angleški in francoski državniki proti svojemu doseganju občutili ostali v prestolnicah.

Prezideni francoske vlade Daladier je ostal v Parizu, prav tako tudi minister na rodne obrambe in minister vojne mornarice ter minister za letaletvo. Vsi so konfiričali o ukrepu, ki jih bo Francija storila, da bo pripravljena za vseko eventualnost in so bila vse potrebita javljena tudi ministrskemu kabinetu, predložena pa bo do tudi prihodnji seji ministrskega sveta in samem poglavaru države, predsedniku Lebrunu.

brodovja v Sredozemskem morju in v Rokavskem prelivu. Po veste iz Londona gre za normalne vsakokratne manevre, ki jih je bila admiralitetata določila že letos spomladi. V zvezi s tem je zlasti tudi odhod 60 vojnih edinic z Malte, ki so kremljili po Sredozemskem morju.

Mnenje francoskih vojaških krogov

LONDON, 12. sept. e. »Daily Telegraph« piše, da je pripravljenost francoske vlade, da v primeru kršitve češkoslovaških meja, prisotki na pomoci češkoslovaški vladi, napravila močan vtip v Angliji. Angleška vlada je bila obveščena iz Pariza, da je francoski generalni štab trdo preprčan, da bo francoska vojska v primeru napada na Češkoslovaško kljub utrjanju na Reino v stanju, da izvede uspešne bojne operacije. O priliku včerajnega pogovora med Chamberlainom in Halifaxom v Halifaxom se je razpravljalo o pripravah francoskega in angleškega generalstva, ki naj omogoci angleški vojski, da bo v pojni pripravljeno.

Ruska letala za ČSR

RIM, 12. septembra, e. Današnja »Tribuna« prinaša vest berškega lista »Nationalanzeiger«, da je češ rumunske kraljevje letelo 300 sovjetskih letal na Češkoslovaško. Letala so bila opravljeni s češkoslovaškimi znaki in pilotirali so jih tudi češki piloti. Ceprav v Bukarešti demantirajo, da bo francoska vojska v primeru napada na Češkoslovaško letela v skupinah in pristala na Češkoslovaškem.

**Prva izjava Hitlerja
o sudetskih Nemcih**

Nürnberg, 12. septembra e. Včeraj se je tu v okviru proučevanja v kongressu narodno socialistične stranke vtršila smotra napadnih in začasnih oddelkov. Ob tej prilici je izreklo angleška izjava za Nemčijo na prav nič presenitljiva. Politični krogovi v Berlinu so zelo rezervirani zaradi izjave angleške vlade v angleškem tisku. Nekaj zelo poučna osebnost je izjavila, da bi bilo bolje, če bi angleška vlada svoj vpliv zastavila v Pragi, kot pa da je hotela vplivati na Nemčijo.

**Angleška mornarica
pripravljena**

London, 12. sept. e. »International News Service« dozgava iz zanjoškega vira, da je angleška admiralitetata pospela svoje ukrepe za popolno pripravljenost vojne mornarice. Tako je včeraj prispeval v vode Portlanda četrta flotila rušilnikov, ki bi moralna biti tam stacionirana še v marcu 1939. V Portlandu prihajajo tudi številne ladje s pogonskim materialom in ga tam izkravljajo. Ceprav britanska admiralitetata neslužbeno objavlja, da je premetov četrte flotije rušilcev izvedena le v okviru normalnih ukrepov, se to vendar spravlja v zvezi s krizo v Evropi.

RIM, 12. sept. e. Današnja »Tribuna« počuti v živahinem gibljenju angleškega

Kancelar Adolf Hitler

po imel nocoj med 19. in 21. v Nürnbergu govor, ki naj napravi konec sedanji negotovosti in pojasi stališče Nemčije do ČSR

Balkanska solidarnost na vseh poljih

CARIGRAD, 12. septembra. Peti kongres medbalkanske unije zdravnikov, ki je bil letos v Carigradu, je končal svoje delo. Njegov uspeh je popoln. Sodelovanje zdravnikov iz vseh balkanskih držav je bilo še večje, kot prejšnja leta. Najsteviljnije je bilo na tem kongresu zastopstvo jugoslovenskih zdravnikov. V govorih, ki so bili ob zaključku kongresa, je bila ponovno potrjena ideja solidarnosti balkanskih narodov ter soglasna želja, da se na tem znanstveno-humanitarnem kongresu vzpostavlja splošne zveze med balkanski zdravnikmi. Drugi del kongresa je bil strokovni. Poročila, ki so bila podana na nekaterih sejah, se morejo smatrati kot zelo koristni prispevki za medicinsko vedo. Kongres je predvsem razpravljal o vprašanju malarije. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji šesti kongres medbalkanske unije zdravnikov v Bukarešti. Danes so zdravniki, ki so se udeležili kongresa, odpotivali na izlet v Smirno v ladjo, ki jo je bila na razpolago turška vlada.

Iz Španije

Salamanca, 12. septembra, e. Vrhovna komanda nacionalistov sporča, da so republikanci na fronti pri Ebru večkrat napadli, a so bili vse napadli odbiti. Nasprotno so Francove čete prešle v protinapad in zavzele več važnih sovražnih postojank. Izgube republikancev so velike. Ujetih je bilo 200 vojakov in zaplenjenih 12 streljincov. Na ostalih frontah ni nič novega.

Barcelona, 12. septembra, e. Vojno potročilo barcelonske vrhovne komande se glasi, da je sovražnik napadel pri Gaeti, a je bil odbit. Na sektorju Vila Puerta so republikanci napredovali, a na sektorju El Toro sta bila pa odbiti dva sovražna napadna.

Toulouse, 12. septembra, e. Misija, katere naloga je pogajati se glede zamenjave ujetnikov med nacionalistom in republikanci v Španiji, je sprejela v soboto odgovor iz Burgosa: Nacionalistična vlada je pripravljena sprejeti britansko delegacijo maršala Chedwoda. Maršal in njegovi sodelavci so včeraj odpotivali v Andej.

Boji na Kitajskem

HANKOV, 12. sept. e. Na severni obali Jangceja so Kitajci začeli uspešno ofenzivo od Kvansijske proti Huang Meju. Južno od Sučova je v neki soteski tragično poginil vjetri oddelk kitajskih četnikov. Briti so proti Japancem, nakar so se certniki umaknili v tesno sotesko, kjer so ih Japonci obokili in jih uničili s strupenim ploščom.

SANGHAJ, 12. sept. e. Doznavajo, da se v Tschuji v velikem številu razdeljujejo letaki, v katerih se poziva prebivalstvo, da se bori proti vojnim na Kitajskem. Letaki so celo našli v prostorih policijske uprave v Tschuji.

HANKOV, 12. sept. e. AA. Reuter: Japanske čete so začele s hudo ofenzivo pri Sifingingu. Japonske vojne ladje so izstrelile 2000 granat na to mesto. Mesto je bilo že trikrat v japonskih rokah, pa so ga Kitajci nato zopet zavzeli, sedaj pa ga zavzeli.

Borzna doročila.

Insočenske borze
Cariš, 12. septembra. Beograd 10.—, Paris 11.45, London 21.30, New York 442.75, Bruselj 74.525, Milan 23.275, Amsterdam 23.90, Berlin 177.25, Praga 15.24, Varšava 23.10, Budimpešta 3.25.

